

HOE GA JE AAN DE SLAG MET DE TOOLBOX?

KU LEUVEN

CTO

CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

VLAAMS-
BRABANT

VOOR WIE IS DEZE TOOLBOX?

Deze toolbox is er voor **alle professionals in de kinderopvang**:

- medewerkers uit de groeps- en gezinsopvang;
- opvangvoorzieningen met veel of weinig talige diversiteit;
- grote en kleine opvanginitiatieven;
- begeleiders van baby's en van peuters;
- leidinggevenden en medewerkers met een ondersteunende functie;
- individuele begeleiders, teams van begeleiders en organisaties;
- iedereen die interesse heeft in de onderwerpen.

WANNEER KAN JE DE TOOLBOX GEBRUIKEN?

- Ben je aan de slag met het **pedagogische raamwerk MeMoQ** en wil je inzetten op het ervaringsgebied 'communicatie en expressie', dan kan je naast het zelfevaluatie-instrument MeMoQ ook werken met deze toolbox. De inhoud en instrumenten van MeMoQ (het METen en MONitoren van Pedagogische kwaliteit) vind je hier: <https://www.kindengezin.be/kinderopvang/sector-babys-en-peuters/pedagogische-aanpak/memoq-algemeen/>
- Begeleiders en onthaalouders** kunnen de toolbox gebruiken om hun dagdagelijkse interacties met kinderen te verbeteren. Ze kunnen de fiches en materialen ook raadplegen om hun kennis over taalstimulering bij te schaven of hun aanpak te updaten.
- Als **team** kan je met de fiches en materialen aan de slag om na te denken/te reflecteren over een gezamenlijke visie op taalstimulering tijdens routines of de hele dag door. Afhankelijk van hun inhoud kunnen de fiches een leidraad zijn voor overleg, een ondersteunende functie hebben bij coachingsmomenten en observaties of ingezet worden om de huidige werking te analyseren en bij te sturen.
- Op **beleidsniveau** kan de toolbox verschillende doelen dienen. Zo kan hij ingezet worden in het kader van permanente kwaliteitsverbetering. De toolbox kan bijvoorbeeld een houvast zijn wanneer een (zelf)evaluatie aantoont dat er meer ingezet kan worden op taalstimulering in het algemeen of tijdens routines. Daarnaast kunnen leidinggevenden en medewerkers met een ondersteunende functie het instrument ook gebruiken om nieuwe collega's kennis te laten maken met de visie op taalstimulering.

WAT ZIT ER IN DE TOOLBOX?

De toolbox bestaat, naast deze handleiding, uit twee delen.

Het eerste deel reikt je informatie en tools aan om je taalstimulerende basishouding te versterken, het tweede luik focust op het taalkrachtiger maken van de routines in de opvang.

INZETTEN OP EEN TALIGE BASISHOUDING

Om je talige basishouding te versterken of verbeteren, gaan we in dit deel van de toolbox dieper in op de principes van taalverwerving en taalstimulering.

Je krijgt achtergrondinfo over het verloop van de (meertalige) taalverwerving, taalstimulering en omgaan met meertalige kinderen.

Aan de hand van een aantal oefeningen kan je stilstaan bij je kennis van deze thema's en de kwaliteit van je interacties en taalaanbod in kaart brengen.

INZETTEN OP TAALSTIMULERING TIJDENS ROUTINES

De fiches en materialen in dit deel van de toolbox ondersteunen je bij het inzetten van je talige basishouding tijdens de belangrijkste routines in de opvang.

Ze dagen je uit om te reflecteren op je huidige aanpak en geven tips en inspiratie om taalkansen te creëren en te benutten.

Er is aandacht voor taalstimulering tijdens het onthalen, eten, opruimen, verzorgen, voorlezen en gaan slapen.

★ **Elk deel van de toolbox bestaat uit een aantal fiches** die informeren, inspireren of ondersteunen. Ze kunnen, afhankelijk van de noden en doelen van de gebruiker, los van elkaar of als geheel geraadpleegd worden.

De fiches zijn ingedeeld in **3 categorieën** op basis van hun inhoud en doel. Ze zijn voorzien van een pictogram dat verduidelijkt waarvoor en wanneer je ze kan inzetten. Deze fiches kom je in beide delen van de toolbox tegen.

INSTRUMENTEN OM TE REFLECTEREN

Bij elk onderwerp van de toolbox, of het nu gaat over de talige basishouding of de routines, moedigen we je aan om even stil te staan bij wat je al weet en doet.

Afhankelijk van het onderwerp kan dat met deze **reflectie-instrumenten**:

- Met *reflectievragen* zetten we je aan het denken over je huidige aanpak. Er bestaat op deze vragen geen juist antwoord en je hoeft ook niet alle vragen te beantwoorden. Het is vooral belangrijk dat je even stil staat bij je huidige talige basishouding of routine.
- Met een *kijkwijzer* kan je de kracht van je interacties of van je routines in kaart brengen.
- Met een *test* achterhaal je hoe jij de taalverwerving van de baby's en peuters stimuleert.
- Aan de hand van een *stellingenspel* breng je de talige basishouding van het team in kaart. Welke visie over taalverwerving en taalstimulering dragen zij uit?

De resultaten van de reflectieoefeningen kan je vastleggen op de **reflectiefiche**. Zo krijg je een duidelijk overzicht van wat je al doet en waaraan je nog aandacht kan besteden.

INFORMATIEFICHES

Op deze **infiches** lees je achtergrondinformatie, tips en inspiratie om op een krachtige manier aan taalstimulering te doen. Je kan ze, in combinatie met je eigen kennis en vaardigheden, inzetten om je dagdagelijkse handelingen om te buigen tot krachtige taalstimulerende activiteiten. Deze fiches bevatten ook kant- en-klare ideeën die je onmiddellijk kan toepassen in de praktijk.

Een aantal van deze fiches vind je ook in **posterformaat** terug in de toolbox zodat je ze kan ophangen daar waar je ze nodig hebt.

Om ervoor te zorgen dat je de tips niet snel vergeet, bevat de toolbox **post-its**. Neem ze tijdens het verkennen van de fiches bij de hand en noteer wat je zeker niet wil vergeten!

FICHES DIE JE ONDERSTEUNEN BIJ HET PLANNEN EN UITVOEREN VAN ACTIES

In het **actieplan** leg je acties vast die je zal ondernemen om je aandachtspunten te verbeteren en je talige basishouding of routines krachtiger te maken. Je ultieme toproutine kan je uitschrijven in het **sjabloon**. Zo krijg je een duidelijk zicht op welke acties je moet ondernemen om je doel te realiseren. Eens je aan de slag bent met de vernieuwde routine kan je dagelijks even stilstaan bij je aanpak aan de hand van de **routineplanner**.

★ **Er zijn in totaal 32 fiches.** Elke fiche heeft een nummer en een kleurencode.

De **nummers** geven de plaats van de fiche in de toolbox aan. De toolbox kent een logische opbouw, maar je hoeft de fiches niet per se in deze volgorde te gebruiken. Op de fiches worden de nummers ook gebruikt om naar andere fiches en materialen te verwijzen.

De **kleur** van de fiche duidt aan tot welk onderdeel van de toolbox de instrumenten behoren. De **rode fiches** kan je inzetten om je talige basishouding te versterken. De **blauwe fiches** helpen je om taal (nog meer) te stimuleren tijdens routines. Het **pictogram** verduidelijkt met welk doel je de fiche kan inzetten.

-
1. Reflectievragen over de talige basishouding.
 2. Test om je interactiestijl te achterhalen.
 3. Tips bij je persoonlijke interactieprofiel.
 4. Stellingenspel over taalverwerving en taalstimulering.
 5. Kijkwijzer om de kwaliteit van je taalaanbod en interacties in kaart te brengen.
 6. Hoe verloopt taalverwerving?
 7. Hoe kan je taalverwerving stimuleren?
 8. Hoe ondersteun je kinderen die meer dan 1 taal leren?
 9. Waar kan je meer lezen over taalverwerving en taalstimulering?
 10. Bouwstenen van een krachtige routine.
 11. Kijkwijzer om de kracht van je routine in kaart te brengen.
 12. Reflectievragen bij de zorgroutine.
 13. Tips om taal te stimuleren tijdens de zorgroutine.
 14. Kriebelversjes voor bij de zorgroutine.
 15. Reflectievragen bij de eetroutine.
 16. Tips om taal te stimuleren tijdens de eetroutine.

17. Reflectievragen bij de opruimroutine.
18. Tips om taal te stimuleren tijdens de opruimroutine.
19. Reflectievragen bij de onthaalroutine.
20. Tips om taal te stimuleren tijdens de onthaalroutine.
21. Reflectievragen bij de slaaproutine.
22. Tips om taal toe te voegen aan de slaaproutine.
23. Wiegeliedjes voor het slapengaan.
24. Reflectievragen bij de voorleesroutine.
25. Tips om taal toe te voegen aan de voorleesroutine.
26. Tips om boekjes te selecteren.
27. Tips om met boeken aan de slag te gaan.
28. Routineplanner om dagelijks stil te staan bij één routine.
29. Sjabloon om je topoutine te ontwerpen.

★ Bij de fiches horen ook **materialen**. Je vindt ze kant-en-klaar in de toolbox of op de USB-stick.

MATERIALEN OM IN TE ZETTEN OP JE TALIGE BASISHOUDING

- ✓ De **test** om je interactiestijl te achterhalen. *(enkel op de USB-stick)*
- ✓ De **post-its**, om handige weetjes en nieuwe info op te noteren.
- ✓ **Stellingen** om het stellingenspel te spelen. *(12 kaartjes)*
- ✓ Een **kijkwijzer** om je interactiestijl en taalaanbod in kaart te brengen. *(scheurblok)*
- ✓ Een **poster** met tips om de taalverwerving te stimuleren.

MATERIALEN OM IN TE ZETTEN OP TAASTIMULERING TIJDENS ROUTINES

✓ 7 Posters:

- Bouwstenen voor een krachtige routine.
- Tips om taal te stimuleren tijdens de zorgroutine.
- Kriebelversjes voor tijdens het verluieren.
- Tips om taal te stimuleren tijdens de opruimroutine.
- Tips om taal te stimuleren tijdens de onthaalroutine.
- Wiegenliedjes voor het slapengaan.
- Checklist om taal te stimuleren tijdens het voorlezen.

- ✓ Een **kijkwijzer** om je de kracht van je routine onder de loep te nemen. *(scheurblok)*
- ✓ De **post-its**, om handige weetjes en nieuwe info op te noteren.
- ✓ Een **routineplanner** ter ondersteuning van je dagelijkse reflectiemoment. *(scheurblok)*
- ✓ Een **sjabloon** om je toproutine te ontwerpen. *(scheurblok)*

MATERIALEN OM JE TE ONDERSTEUNEN IN JE GROEIPROCES

- ✓ De **reflectiefiche**, om je sterktes en aandachtspunten vast te leggen. *(scheurblok)*
- ✓ De **actiefiche**, om acties te bedenken die je aandachtspunten kunnen verbeteren. *(scheurblok)*

HOE KAN JE DE TOOLBOX GEBRUIKEN?

1 VERTREK VANUIT EEN STERKE TALIGE BASISHOUDING.

De toolbox bestaat uit **twee delen**. Het **rode deel** ondersteunt je in het ontwikkelen van een talige basishouding. Het **blauwe deel** bevat heel wat concrete tips en handige instrumenten om je routines in de opvang taalstimulerender te maken. Met welk onderdeel je aan de slag gaat, hangt af van wat je nodig hebt en belangrijk vindt. Maar houd er wel rekening mee dat het inzetten op taalstimulering tijdens routines vlotter verloopt en een groter effect heeft als je een **sterke talige basishouding** hebt.

HEB BEN JIJ EN JE COLLEGA'S EEN
STEVIGE TALIGE BASISHOUDING?
GA HET NA MET DEZE CHECKLIST.

Om meer duiding te krijgen bij de stellingen,
kan je de bijhorende fiche raadplegen.
Het nummer staat tussen haakjes.

CHECKLIST TALIGE BASISHOUDING

Je weet goed hoe de taalverwerving van de thuistaal verloopt. Je kent de fases en de kenmerken. (fiche 6)	
Je hebt ook een goed zicht op het verloop van de taalverwerving bij kinderen die meerdere talen leren. Je weet onder andere wat een stille periode is en hoe je daar het best mee omgaat. (fiche 6)	
Je kent de kenmerken van kwaliteitsvolle interacties en een krachtig taalaanbod. (fiche 7)	
Je past de principes van kwaliteitsvolle interacties en een krachtig taalaanbod steeds toe in je gesprekken met baby's en peuters. (fiche 5)	
Je kent de taalachtergrond van de kinderen en gaat daar positief mee om. (fiche 8)	
Je weet welke info je aan ouders kan doorgeven in verband met meertalig opvoeden. (fiche 8)	
Je besteedt veel aandacht aan het welbevinden en de betrokkenheid van alle kinderen. (fiches 5 en 7)	
Je hebt in de opvang een duidelijke visie op taalverwerving en taalstimulering. Alle neuzen staan in dezelfde richting. (fiches 5 - 8)	

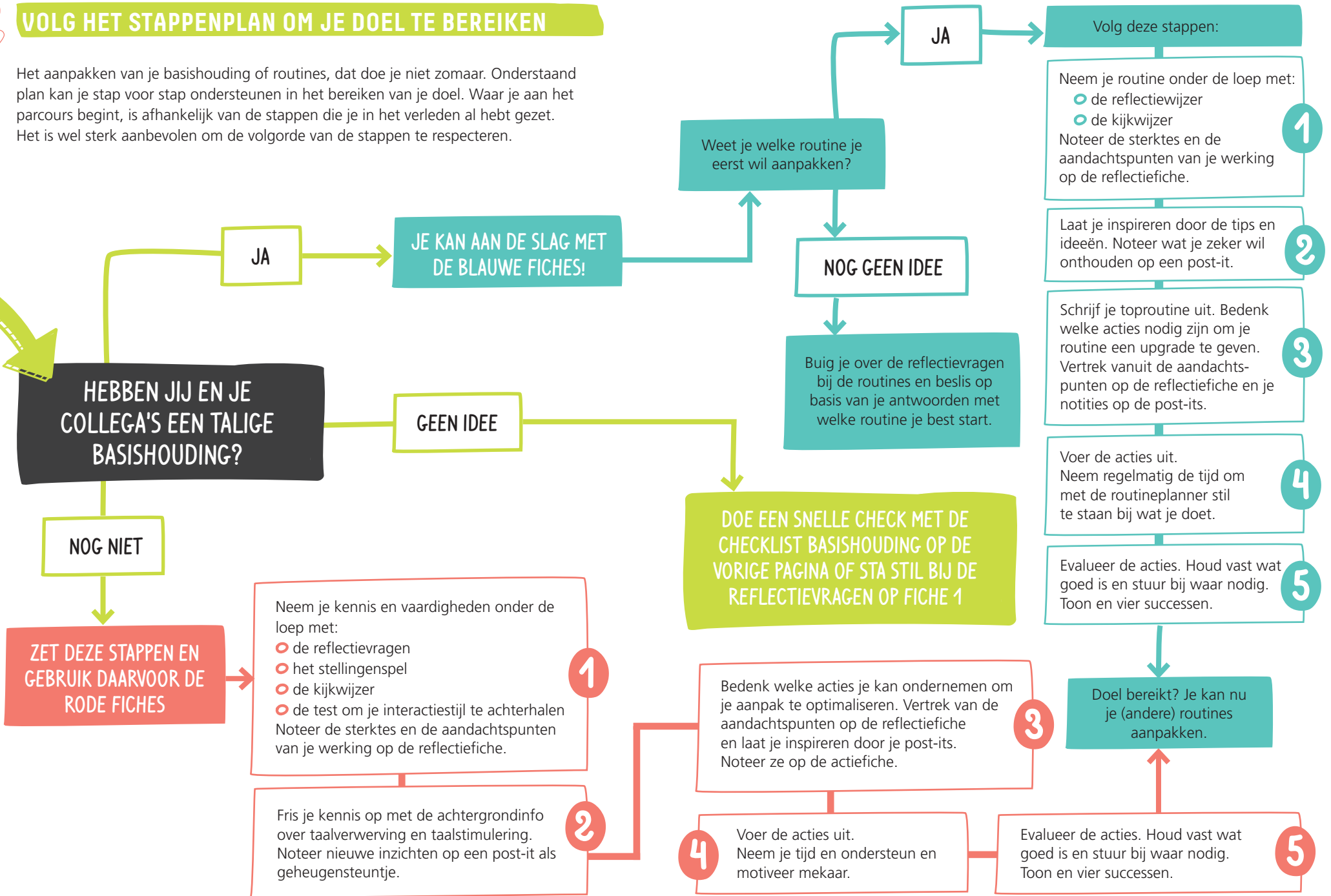
HEB JE ALLE VAKJES KUNNEN AANVINKEN?

- ✓ De talige basishouding is aanwezig. Je kan meteen starten met het taliger maken van je routines. Merk je daarbij dat je toch nog wat kennis of vaardigheden inzake (meertalige) taalverwerving en taalstimulering ontbreekt? Dan kan je je focus zo lang als nodig verleggen naar de rode fiches.
- ✗ Geen nood, de fiches en materialen van het rode deel van de toolbox zullen je helpen je talige basishouding te versterken. Neem je tijd om aan de slag te gaan met de informatie en oefeningen. Van zodra je voelt dat je de juiste competenties hebt verworven, kan je overgaan naar de blauwe fiches in de toolbox.

VOLG HET STAPPENPLAN OM JE DOEL TE BEREIKEN

Het aanpakken van je basishouding of routines, dat doe je niet zomaar. Onderstaand plan kan je stap voor stap ondersteunen in het bereiken van je doel. Waar je aan het parcours begint, is afhankelijk van de stappen die je in het verleden al hebt gezet. Het is wel sterk aanbevolen om de volgorde van de stappen te respecteren.

3

GEBRUIK DE REFLECTIEWIJZER OM JE STERKTES EN AANDACHTSPUNTEN IN KAART TE BRENGEN

Je vindt deze fiche als scheurblok in de toolbox en op de USB-stick.

GEBRUIK DEZE REFLECTIEWIJZER OM JE STERKTES EN AANDACHTSPUNTEN IN KAART TE BRENGEN

WE GEBRUIKEN DEZE FICHE BIJ: (meerdere antwoorden mogelijk)

- de reflectievragen over
- de interventieoplossingen
- het doelgerichtspel
- de bijlagen om de kracht van je taalvaardigheid en interacties in kaart te brengen.
- de bijlagen om na te gaan hoe vaak/moet/moet deze routine te.

TIPS

- ✓ Geef de aandachtspunten die je het meest wil aanpakken een kleur.
- ✓ Gebruik de actiefiche om te plannen wat je gaat doen om je aandachtspunten een te helpen tot sterkte.
- ✓ Ga je een routine opdoelen? Houd dan erop op fiche 28 om schets van de gedroomde routine.

WAT GAAT GOED? WAAR BEN JE STERK IN?

WAT ZIJN DE AANDACHTSPUNTEN VAN JE ZAKERS? WAAR BEN JE MINDER GOED IN?

NOUWEN | ONT |

4

GEBRUIK DE ACTIEFICHE OM STIL TE STAAN BIJ WAT NODIG IS OM JE DOEL TE BEREIKEN

Je vindt deze fiche als scheurblok in de toolbox en op de USB-stick.

GEBRUIK DEZE ACTIEFICHE OM STIL TE STAAN BIJ WAT NODIG IS OM JE DOEL TE BEREIKEN

WE ONDERNEMEN ACTIE OP:

- onze huidige grondhouding aan te pakken
- onze huidige taalvaardigheid te maken

Datum: _____

Verantwoordelijke van deze fiche: _____

WELKE ACTIES GA JE UITVOEREN OM JE DOEL TE BEREIKEN?

WELKE MATERIALEN EN ONDERSTEUNING ZIJN NODIG?

EVALUATIE

WANNEEF?

WIE?

HOE?

- Gesprek
- Schiedobservatie
- Zelfevaluatie
- Bejeging

RESULTAAT

Duid aan waar jij nu bent. Hoop niet aan de top? Biedt dan welke kleine acties nodig zijn om er te geraken.

NOUWEN | ONT |

5

DOE HET SAMEN

Samen leren heeft veel voordelen. Je kan de toolbox individueel gebruiken. Alle fiches en instrumenten zijn zo ontworpen dat je er perfect in je eentje mee aan de slag kan gaan. Maar je boekt sneller en makkelijker resultaten als je informatie, bevindingen en ervaringen kan delen. Samen leren met je collega's, je verantwoordelijke of coach heeft heel wat voordelen:

- je krijgt een brede kijk op de sterktes en aandachtspunten van je huidige werking.
- samen nadenken over problemen leidt sneller tot concrete oplossingen.
- door naar anderen te kijken en te luisteren leer je ook veel over jezelf.
- als je ervaringen deelt, doe je ook zelf nieuwe inspiratie op.
- je staat er niet alleen voor. Je kan samen struikelblokken aanpakken en successen vieren.
- je gaat samen een uitdaging aan, en dat geeft goesting!

Een kernteam kan het veranderingstraject in goede banen leiden. De leden van het kernteam starten het proces op, houden het draaiende en nemen de rest van het team erin mee. Die acties vereisen bepaalde competenties. De checklist hieronder lijst tien eigenschappen van een sterk kernteam op. Je kan hem inzetten om je team samen te stellen of om na te gaan of je daadwerkelijk over een goede mix van mensen beschikt.

HET KERNTEAM

- bestaat uit mensen van de verschillende leefgroepen zodat de info makkelijk naar alle collega's verspreid kan worden.
- is voldoende groot zodat de groep kan blijven bestaan, ook al vallen er door omstandigheden een aantal leden weg.
- wordt versterkt door een leidinggevende of coördinator van de instelling of organisatie.
- weet hoe de taalontwikkeling van kinderen verloopt en hoe je er de hele dag op kan inzetten.
- kent de stappen die je moet doorlopen om je doel te bereiken.
- weet van aanpakken en kan ideeën omzetten in acties.
- heeft sterke communicatieve vaardigheden die het overbrengen van informatie naar collega's, ouders en andere betrokkenen vergemakkelijkt.
- beschikt over grote dosissen positivisme en goesting en gebruikt die om collega's te motiveren.
- kan zich engageren om regelmatig (bijvoorbeeld 1 keer per maand) samen te komen voor overleg.
- kan een netwerk opbouwen van externe partners (lokale overheden, experts, kinderopvanginitiatieven uit de buurt...) om samen de schouder onder het traject te zetten.

Laat de organisatie van je opvanginitiatief het niet toe om verschillende mensen samen te brengen? In dat geval kan een leidinggevende of iemand met een ondersteunende functie het kernteam vervangen.

★ **Het kernteam kan in het proces verschillende taken en rollen op zich nemen.**

HET KERNTEAM KAN:

STAP 1

het team begeleiden bij het analyseren van de huidige visie en aanpak:

- de reflectie-instrumenten aanreiken en mee nadenken over manieren waarop de instrumenten ingezet kunnen worden.
- overleg organiseren zodat collega's samen stil kunnen staan bij hun aanpak.
- de werking observeren met de kijkwijzer en bevindingen bespreken tijdens feedbackgesprekken.
- samen met het team de reflectiefiches invullen.

STAP 2

het team ondersteunen bij het opdoen van kennis en inspiratie:

- de nodige infoches aanreiken.
- overleg organiseren zodat collega's met elkaar kunnen uitwisselen over wat ze gelezen hebben en de ideeën die ze hebben opgedaan.
- de tips en weetjes die de begeleiders voor zichzelf op de post-its genoteerd hebben, overlopen.

KIJK HIERVOOR OOK
EENS TERUG NAAR HET
STAPPENPLAN

STAP 3

mee acties bedenken om de huidige werking te verbeteren:

- de actiefiche invullen.
- afspraken en een planning maken die haalbaar zijn voor alle betrokken begeleiders.
- de actiefiche op een zichtbare en toegankelijke plaats bewaren zodat ze gemakkelijk door het team geraadpleegd kan worden.

STAP 4

het team ondersteunen bij het uitwerken van de acties:

- een luisterend oor en een helpende hand bieden.
- collega's motiveren als het even wat moeilijker gaat.
- op zoek gaan naar successen en die benoemen.
- enthousiasme delen.
- praktische ondersteuning bieden: materialen aankopen, kopieën maken,...

STAP 5

mee de acties evalueren:

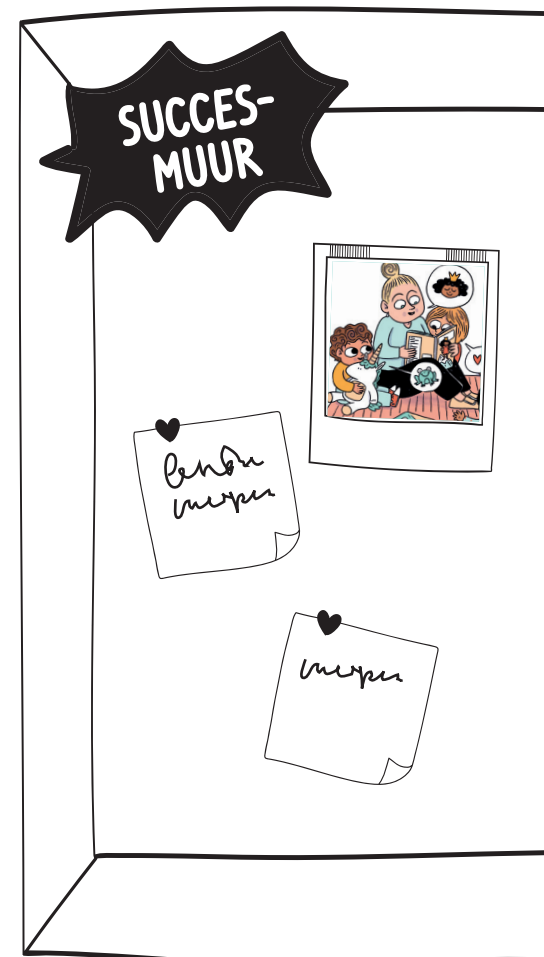
- regelmatig informeren naar hoe de acties lopen.
- successen delen.
- de kijkwijzer gebruiken om het effect van jullie inspanningen te checken.
- goede praktijken levend houden door ze te verankeren in het (taal)beleid van de opvang.
- nieuwe visies, aanpakken en afspraken communiceren aan alle betrokkenen
- ga na of je acties een positieve impact hebben op de gehele pedagogische kwaliteit, zoals je die terugvindt in het pedagogisch raamwerk MeMoQ.

★ **Samen stilstaan bij successen zorgt voor een hogere motivatie.**

Ga je samen met je collega's je basishouding of je talige routines aanpakken? Dat wordt ongetwijfeld een leerrijk en uitdagend traject. Misschien ga je dingen doen die je nooit eerder hebt gedaan en zal je daarbij regelmatig uit je comfortzone moeten treden. Om jezelf en elkaar te motiveren is het belangrijk om verwezenlijkingen, successen en geluksmomentjes met elkaar te **delen**.

Met een **succesmuur** kan je aan collega's, ouders en aan iedereen die je over de vloer krijgt, tonen wat jullie doen. Dat kan met foto's, stukjes tekst, quotes, tips en andere dingen die verduidelijken waar je trots op bent. Hang ze bij voorkeur op een centrale en goed zichtbare plaats in de opvang.

Door regelmatig met het hele team (letterlijk!) stil te staan bij de succesmuur en **uite wisselen** over de manieren waarop je de successen hebt verwezenlijkt, zorg je voor de verbinding, motivatie en inspiratie die nodig is om volgende acties aan te pakken. Kom bijvoorbeeld elke vrijdag samen om te bespreken en te vieren wat aan de muur hangt en maak er eens per maand een echt feestje (met hapje en drankjes) van!

★ Ook op deze manieren kan je succes benoemen en waardering geven:

6 MANIEREN OM WAARDERING TE GEVEN EN SUCCESSEN TE BENOEMEN

1

Maak een **complimentendoos** waarin jullie persoonlijke briefjes stoppen voor collega's. Een briefje bevat een compliment voor één collega en wordt anoniem verstuurd.

Haal nu en dan tijdens een teammoment een aantal briefjes uit de doos en lees ze voor.

4

Benoem een collega tot "**stoefcollega**". Hij of zij gaat gedurende een afgesproken periode op zoek naar kleine en grote successen en brengt deze onder de aandacht van de groep.

6

Schrijf een **briefje aan jezelf**. Noteer daarop een recent succes waar je trots op bent en geef daarbij een complimentje aan jezelf. Bezorg de postkaart aan het kernteam, de coördinator of aan de "stoefcollega". Wanneer het wat minder gaat, worden de briefjes uitgedeeld bij wijze van opkikkertje.

2

Geef je collega's erkenning met een **complimentenkaartje**.

Je vindt er heel wat op Pinterest.

3

Voorzie een bakje met pluimpjes, kaartjes en touw.

Geef elkaar op het einde van de week een **pluim met een complimentje** eraan.

5

Geef elkaar een **high-five**.

Deze brochure werd uitgegeven in opdracht van de deputatie.

Wettelijk depotnummer: D/2020/8495/08
v.u. Provincie Vlaams-Brabant,
Provincieplein 1, 3010 Leuven
maart 2021

Auteur: Ellen Smits (Centrum Voor Taal en Onderwijs KU Leuven)

Illustraties: © Laura Janssens

Vormgeving: Tine Fraiponts, dienst communicatie,
Provincie Vlaams-Brabant

Druk: drukkerij Antilope De Bie

Met dank aan: Tine Rommens, Federica Portaluri en Christele Van Nieuwenhuyzen (Opgroeien), Saartje Gobbyn, Sarah Slabbaert, Goedele Vandommelen, Pandora Verstedden, Siel Vienne (Centrum Voor Taal en Onderwijs KU Leuven), Peter Biondi en Saskia Schelfaut (Provincie Vlaams-Brabant)

De fiches in de toolbox zijn een uitbreiding en verdieping van de 'Tips voor het stimuleren van taalverwerving tijdens routines in de voorschoolse opvang' die in 2019 door Natalie Sas en Ellen Smits (Centrum voor Taal en Onderwijs) werden verzameld tijdens het Nascholingstraject Taalbeleid en Taalstimulering voor kinderdagverblijven en onthaalouders in de Vlaams Rand, in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een automatisch gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enig andere manier zonder voorafgaande toestemming.

MEER INFO?

Provincie Vlaams-Brabant

Provincieplein 1
3010 Leuven
vlaamskarakter@vlaamsbrabant.be

CTO

Centrum voor Taal en Onderwijs
info@cteno.be
www.cteno.be

CENTRUM VOOR TAAL & ONDERWIJS

VLAAMS-
BRABANT